

Klager, som i saa mange Aar ere komne til os fra de her omhandlede Landsmænd, der have villet gjøre Brug af Artikel 19 i Wienerfreden. Vi vide, hvorledes de have været udsatte for den mest henynsløse Vilkaarlighed, snart med maallige Drillerter og snart med ubarmhertige Forsølgelser, uden at de have kunnet faa at vide, hvad Lov og Ret var i disse Forhold. Det har jo ligget meget nær for mig, der har haft den Ære i 8 Aar at være Repræsentant for en Del af denne Befolkning, at stille Forespørgsel derom for at faa at vide, hvorfor ikke den danske Regjering var istand til i dette Forhold at vise sine Undersaatter en Bessyttelse, som andre Regjeringer i lignende Forhold ikke have ladet det mangle paa, men jeg har efter forskjellige Overvejelser troet at maatte gjøre Mit til at holde en saadan Forespørgsel her i Salen tilbage, saalænge Sagen endnu var svaevende, og en Forespørgsel med tilhørende offentlig Forhandling maasse kunde gribe forstyrrende ind i de Underhandlingene, Regjeringen førte med den preussiske Regjering. Nu maa dette Forhold derimod antages at være forandret. Underhandlingerne, der have været førte, maa være komne til et bestemt Resultat, og det vil efter min Formening være saerdeles ønskeligt, ikke alene for os, men ogsaa for den paagjældende Befolkning, at komme til Kundskab om, at vor Regjering i Bidskelligheden har gjort — hvad jeg ikke tvivler om — Alt, hvad der stod i dens Magt, for at lindre dens Kaar, og at de Bidskelligheder, der have hindret den, ikke have været til at overvinde. Jeg sætter saa megen Pris paa disse Oplysninger, at jeg vilde ønske, Thinget vilde nedlægge et Udbalg om denne Sag, for at modtage dem af Regjeringen, idet jeg som sagt ikke kan tro, at denne vil have nogen Betænkelighed derved. Med Hensyn til Grænsehederne i Lovforslaget skal jeg blot nævne, at § 1 vist kunde faa en Anvendelse, som gaar videre end den, Regjeringen har tænkt sig, idet det forekommer mig, at efter denne Paragraph kunde ogsaa saadanne danske Underaatter, som have gjort Brug af Artikel 19 i Fredstraktaten, og som opholde sig her i Landet uden at agte at vende tilbage igjen til Slesvig, forlange Hjemstedsbevis og altsaa vælte en

Byrde over paa Statskassen, som efter alle almindelige Regler maatte hvile paa Kommunen. Hvis dette er rigtigt, er det imidlertid kun en lille Unøiagtighed, som meget let vil kunne rettes.

Raben: Naar Artikel 19 i Fredstraktaten af 30te Oktober 1864, skal have nogen Betydning, er det aldeles nødvendigt, at der træffes saadanne Foranstaltninger, som de, der ere foreslaaede i dette Lovudkast. Den nordtyske Lovgivning fordrer jo, at enhver Udlandning skal staa et Hjemstedsbevis, et Bevis for, at han vil blive modtaget i sin Hjemstedskommune, i det Tilfælde han kommer i trængende Omstændigheder, og det er jo en Selvsølge, at de Slesviger, Holstenere og Lauenborgere, der ifølge Fredstraktatens Artikel 19 have henlagt deres Hjemstedsret til Kongeriget, maa betragtes som Udlandinge. Disse Beboere i de afstaaede Provindser, og navnlig de gamle Soldater af den danske Armee før 1864, saavelsom de unge Børneplygtige, der i Genhold til Fredstraktaten have foretrukket at afstjene deres Børneplygt i Kongeriget, ere jo hele Tiden siden Fredsslutningen blevne forulempet i en meget høj Grad. De ere blevne udjagede, transporterede over Grænsen ved Gensdamer, de ere blevne satte i Fængsel og mulkerede, naar de begave sig hjem til de afstaaede Provindser. Ifølge Fredstraktaten havde de Lov til at besidde Eiendomme i de afstaaede Provindser; men naar de saa kom og vilde opholde sig paa disse Eiendomme, vare de udsatte for alle de forannævnte Ulemper. De Bestemmelser, der nu indeholdes i nærværende Lovforslag — der, som bekendt, allerede er traadt i Kraft som foreløbig Lov — raade for en hel Del Bødder paa disse Ulemper, navnlig for alle dem, der ere udvandrede, før den 1ste Marts 1869, men det samme er ikke Tilfældet, i alt Fald efter min Opfattelse, — for deres Bedkommende, der ere udvandrede efter den 1ste Marts 1869, men dog alligevel, før Udløbet af den Frist af 6 Aar, som Fredstraktaten har sat. Disse have ikke, haft nogen synderlig Gavn, af nærværende foreløbige Lov, thi efter de Erfaringer, som jeg har, blive de endnu stadig bortvist fra